

Etelä-Karjalan HINKU-työ

Taustaa:

Etelä-Karjalasta Suomen ensimmäinen Hiilineutraali (HINKU) -maakunta

Maakuntahallitus 14.10.2019 § 174

Suomen ympäristökeskus koordinoi Suomessa hiilineutraalien kuntien (HINKU) -verkostoa. Verkostoon liittyneet kunnat ovat sitoutuneet vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään vähintään 80 prosentilla vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Etelä-Karjalassa HINKU-kuntia on jo nyt 5 kappaletta: Imatra, Lappeenranta, Parikkala, Rautjärvi ja Ruokolahti. Parikkala, Rautjärvi ja Ruokolahti liittyivät HINKU-verkostoon 2012, Lappeenranta 2014 ja Imatra 2019. Näin ollen Etelä-Karjalan väestöstä 88 % asuu HINKU-kunnissa.

Syksyllä 2019 HINKU-verkoston johtoryhmä päätti avata myös maakunnille mahdollisuuden hakea HINKU-statusta. Päätöksen mukaan Hinku-maakunta nimitystä saa käyttää jos:

- ELY-keskus, maakuntaliitto tai maakuntauudistuksen seurauksena syntyvä maakunnallinen uusi toimijataho sitoutuvat yhdessä maakunnan HINKU-kuntien kanssa vähentämään 80 % maakunnan kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.
- Sitoutuneiden HINKU-kuntien asukasmäärän tulee kattaa vähintään 80 % maakunnan asukasmäärästä.
- Edellä mainitut tahot perustavat maakunnallisen yhteistyöryhmän tai vaihtoehtoisesti liittävätkin sen jo maakunnassa toimivaan yhteistyöryhmään, jonka tehtävänä on laatia maakunnallinen 80 % päästövähennyspolku yhdessä maakuntien keskeisten toimijoiden kanssa vuoteen 2030. Päästövähennyspolkua päivitetään vuosittain.

Miksi hakea HINKU-maakunnaksi?

HINKU-tavoitteisiin sitoutuminen edesauttaa alueen kehittymistä valtakunnallisten päästövähennystavoitteiden toteuttamisessa. Etelä-Karjalassa jo nyt kaikesta tuotetusta energiasta yli 85 % tehdään uusiutuvilla energiamuodoilla (vesivoima, biomassa, tuuli ja aurinko), mikä on eniten Suomen maakunnista. HINKU-tavoitteet lisäävät alueen elinvoimaa sekä työpaikkoja. Toiminta tukee myös LUT – LAB -konsernin koulutuksellisia ja tutkimuksellisia tavoitteita. HINKU- maakunnan titteli myös vahvistaa Etelä-Karjalan maakuntastrategiaa.

Ensimmäinen HINKU-maakunta tulee saamaan myös paljon huomiota valtakunnallisesti, eli imagoarvo on huomattava.

HINKU-toiminnan koordinointi

Yhteensä Etelä-Karjalan HINKU-kunnissa asui 112 907 asukasta vuonna 2018, eli Etelä-Karjalassa HINKU-kuntien asukasmäärä kattaa 87,7 % koko maakunnan asukasmäärästä.

Etelä-Karjalassa aloitti 2019 toimintansa hiilineutraali Etelä-Karjala -työryhmä (ns. Canemure-työryhmä). Työryhmän tehtävänä on olla mukana tekemässä ja koordinoida maakunnan hiilineutraalia tie karttaa ja tukea maakunnallista ja kuntien sisäistä vähähiilisyyteen tähtäävää työtä. Työryhmä on perustettu osana EU:n LIFE IP -hanketta: Hiilineutraalit kunnat ja alueet (CANEMURE). Hanke ja työryhmän toiminta jatkuu syksyyn 2024 saakka. Työryhmä ja hankkeen alueellinen ilmastokoordinaattori voivat laatia kriteereissä mainitun maakunnallisen 80 % päästövähennyspolun maakuntien muiden toimijoiden kanssa ja päivittää sitä vuosittain. Yhteistyöryhmää on mahdollista laajentaa ottamalla siihen mukaan jäseniä kaikista maakunnan kunnista.

Suomen ympäristökeskukselle tehtävän hakemuksen valmistelu ja toimittaminen voidaan hoitaa Etelä-Karjalan liiton toimesta.

Lisätietoja HINKU-työstä saa oheisesta linkistä:

<http://www.hiilineutraalisuomi.fi/hinku/>

Lappenranta-Imatran -kaupunkiseudun työvaliokunta käsitteli asiaa kokouksessaan 10.10.2019. Työvaliokunta kannatti HINKU-maakunnaksi hakeutumista ja sopi, että kuntien puolesta hakemuksen Suomen ympäristökeskukselle toimittaa Etelä-Karjalan liitto.

Lisätietoa: Matti Vaittinen, puh: +358 40 139 0173

Ehdotus:

Maakuntahallitus esittää, että Etelä-Karjalan liitto hakee Etelä-Karjalalle HINKU-maakuntastatusta Suomen ympäristökeskuksesta. HINKU-maakunnan yhteistyöryhmänä toimii CANEMURE-hankkeen Hiilineutraali Etelä-Karjala -yhteistyöryhmä laajennettuna vapaaehtoisilla jäsenillä kaikista Etelä-Karjalan kunnista.

Päätös:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Laaditaan maakuntaohjelman 2022-2025 valmistelun yhteydessä maakunnan ilmastostrategia.

Maakuntahallitus 24.04.2023 § 61
56/07.03.03/2023

Valmistelija

Laura Blomqvist
puh. +358 40 139 0173
laura.blomqvist@ekarjala.fi

Etelä-Karjalan maakunta sai Hinku-maakuntastatuksen 7.11.2019. Hinku-maakunnan kriteeristöön kuuluu maakunnan kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vuoden 2007 tasosta 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Etelä-Karjalassa Hinku-maakunnan toimeenpanevana yhteistyöryhmänä on toiminut Lappeenrannan kaupungin koordinoiman Hiilineutraali Etelä-Karjala –hankkeen (Canemure, EU LIFE) seurantaryhmä. Seurantaryhmä on laatinut laajassa sidosryhmäyhteistyössä Lappeenrannan kaupungin ilmastokoordinaattorin johdolla Hiilineutraali Etelä-Karjala -tiekartan, joka toimii alueen päästövähennyssuunnitelmana. Tiekartan valmistelussa on vuonna 2020 toteutettu työpajoja seuraavista teemoista: kestävä liikenne, energia ja rakennukset, hiilinielut ja kompensatiot sekä kestävät elämäntavat. Suunnitelmaa on päivitetty tarpeen mukaan.

Etelä-Karjalan ilmastopäästöt ovat vähentyneet vuosien 2007–2020 välisenä aikana 39 prosenttia. Viimeisimmät vahvistetut päästötiedot vuodelta 2020 osoittivat, että suurimmat päästölähteet Etelä-Karjalassa olivat tieliikenne (28 %), maatalous (19,6 %) ja kaukolämpö (8,3 %). Yhteensä päästöt olivat 721,4 ktCO₂e. Etelä-Karjalan liitto käyttää päästöjen seurannassa Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) HINKU-laskennalla tuottamia päästölukuja. Laskelma huomioi kasvihuonekaasut, joita ovat hiilidioksidi, metaani, dityppioksidi ja F-kaasut. Päästöt ilmaistaan hiilidioksidiekvivalentteina. Mukana eivät ole sähkön ja kaukolämmön kulutuksen hiilidioksidipäästöt, päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käytön hiilidioksidipäästöt, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöt, lentoliikenteen ja raskaan läpiajoliikenteen päästöt, eivätkä kaatopaikkojen päästöt. Myöskään maankäyttösektorin päästöt eivät sisälly laskelmaan. Maakunnallisesti kehityksen suunta on oikea ja päästöt vähenevät. Etelä-Karjalassa on lisäksi toteutumassa suuria energiahankkeita, jotka tulevat vähentämään päästöjä.

Maakuntaohjelman 2022 – 2025 valmistelun yhteydessä ei ole laadittu erillistä ilmastostrategiaa, vaan ilmastotavoitteet on sisällytetty maakuntaohjelmaan ja käytännönläheiset tavoitteet on nimetty maakunnallisessa tiekartassa. Lisäksi Etelä-Karjalan liitto käynnisti vuoden 2022 alussa ympäristöministeriön rahoittaman Ilmastotekoja ja -osaamista Etelä-Karjalaan -hankkeen, jossa tuetaan pienten kuntien ilmastotyötä ja tehdään vahvaa yhteistyötä maakunnan ilmastotoimijoiden kesken. Vuonna 2023 Etelä-Karjalan liitto on esittänyt kunnille yhteistyötä uudistetun ilmastolain mukaisten ilmastosuunnitelmien valmistelussa.

Päätösehdotus	Merkitään Etelä-Karjalan HINKU-työtä käsittelevä katsaus tiedoksi.
Päätös	Merkittiin tiedoksi.